

Færdighedstræning som læringsmetode for social- og sundhedselever og sygeplejestuderende

Man øver sig, før man udfører procedurer på borgere

Pjecen er en hjælp til dig, der skal bruge færdighedstræning som læringsmetode.

Her kan du finde følgende:

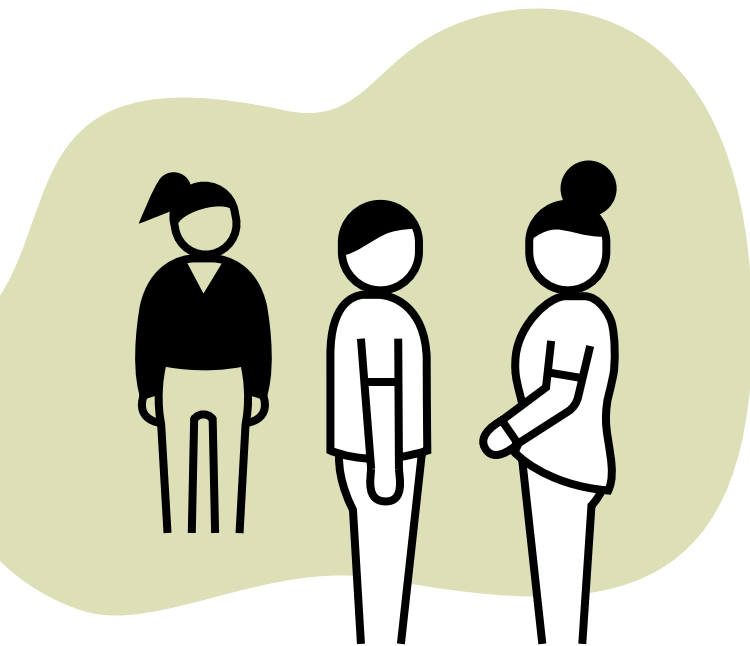
- 3 Færdighedstræning
- 4 Hvorfor du skal vælge færdighedstræning som læringsmetode
- 5 Forberedelse af din færdighedstræning
- 6 Når du afholder færdighedstræning
- 7 Eksempler på åbne spørgsmål
- 8 Drejebog til færdighedstræning
- 9 Færdighedstræning: TOBS
- 10 Færdighedstræning: Kompressionsforbinding
- 11 Færdighedstræning: ISBAR
- 12 Case: TOBS
- 13 Case: ISBAR
- 14 Drejebog: Skabelon med hjælpetekst
- 15 Drejebog: Tom skabelon

Færdighedstræning

En færdighed er evnen til at udføre en bestemt opgave eller aktivitet på en korrekt og patientsikker måde. Det kan både være en kognitiv og fysisk færdighed, fx kommunikative færdigheder (ISBAR) og tekniske færdigheder (anlægge kompressionsforbinding). Færdighedstræning er en særlig metode inden for simulationstræning.

Færdighedstræning er kendetegnet ved, at:

- Den er løsrevet fra praksis
- Elever/studerende har mulighed for at øve, stoppe op undervejs, gentage og handle på en anden måde, uden at det kan skade borgerne
- Kunne øve sig på hinanden, på dukker, på figuranter, inden elever/studerende gør det på borgerne
- Fokus er på den pågældende færdighed
- En mindre gruppe elever/studerende sammen med vejlederen har mulighed for at diskutere og øve sig på et specifikt emne
- Være tilrettelagt som dialog og afprøvning. Vejlederen stiller spørgsmål, der skal få elever/studerende til at reflektere og afprøve både kognitive og fysiske færdigheder.

*Færdighedstræning øger
kvaliteten og patientsikkerheden*

Hvorfor du skal vælge færdighedstræning som læringsmetode

Færdighedstræning er en god måde at lære på, fordi:

- Elever/studerende er aktive og får mulighed for at træne færdigheder i et sikkert miljø
- Mange lærer bedst, hvis de er aktive i læringen
- Metoden er velegnet til at bygge bro mellem teori og praksis, hvor elever/studerende både lærer hvorfor og hvordan
- Refleksion øger elever/studerendes mulighed for at bruge det lærte i lignende situationer i praksis
- "Øvelse gør mester".

Når du som vejleder skal facilitere færdighedstræning, kan det være værdifuldt at få hjælp eller sparring fra en kollega. Hvis du har mulighed for det, så aftal at gennemføre færdighedstræning sammen for at give feedback til hinanden i rollen som vejleder.

Det øger kvaliteten og læringsudbyttet

Forberedelse af din færdighedstræning

Forberedelse af elever/studerende

- Henvi til relevant VAR, teori og tidligere erfaringer – forudgående viden øger læringsudbyttet.

Emne og læringsmål

- Vælg et relevant og realistisk emne samt læringsmål, der er tilpasset elever/studerendes individuelle læringsbehov.

Spørgsmål

- Forbered åbne spørgsmål, der aktiverer elever/studerende og skaber refleksion (se afsnittet om spørgsmålstyper)
- Vær nysgerrig: Spørg HVORFOR, de siger og gør, som de gør, og ikke kun HVORDAN
- Undlad at give svarene.

Gruppedannelse

- Sammensæt grupper af 3-4 elever/studerende
- Overvej, hvordan gruppen skal sammensættes ift. uddannelse, niveau og forudsætninger.

Tidsramme

- Tilpas emnet til tidsrammen, og vær realistisk med, hvad I kan nå. Det er vigtigt, at alle kommer til orde og øver sig.

Remedier

- Benyt så autentiske remedier som muligt, da det øger transfer
- Tilstræb, at træningen er realistisk, både hvad angår ergonomi, forbindinger, katetre m.m. Gør det virkelig-hedsnært, så det ikke kun er "lade som om".

Når du afholder færdighedstræning

Et trygt læringsrum

- Skab et trygt og respektfuldt læringsrum ved at fortælle, at vi er her for at øve og lære sammen. Det er ok ikke at vide og kunne alt
- Nogle elever/studerende oplever færdighedstræning som utrygt, fordi de kan føle, at de kommer til at udstille sin uvidenhed og mangel på færdigheder. Det er derfor vigtigt, at elever/studerende tør give udtryk for manglende viden, færdigheder og læringsbarrierer.

Sæt scenen

- Fortæl indledningsvis i detaljer, hvad der skal ske, hvordan det skal foregå, og hvad der forventes af elever/studerende
- Fortæl, at du vil stille spørgsmål, hjælpe og sørge for, at alle kommer til orde og får lov til at øve sig. Fortæl, hvilke læringsmål det handler om, og hvor lang tid der er til rådighed.

Facilitér træningen

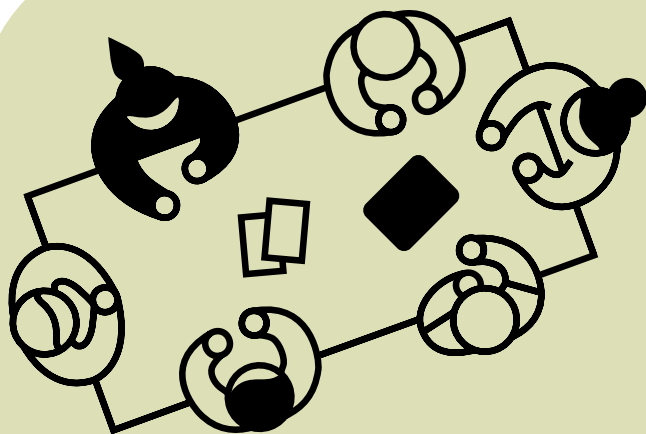
- Stil spørgsmål, der skaber dialog og refleksion og inviterer alle til at deltage
- Det er overvejende elever/studerende, der skal tale, og dig, der skal facilitere
- Stil åbne, nysgerrige spørgsmål, bed elever/studerende uddybe, og hjælp/supplér hinanden.

Improvisér undervejs

- Vurder undervejs, om der er behov for at forklare og vise, hvordan man gør, inden elever/studerende selv skal træne. Det giver mening for dem, at de skal øve sig på noget, når de har viden om hvorfor og hvordan
- Tilpas sværhedsgraden, hvis elevers/studerendes niveau er højere eller lavere end forventet.

Implementér færdigheder i praksis

- Aftal, hvordan elever/studerende konkret skal bruge, det lærte i praksis efterfølgende
- Vurdér, om vejledere eller andre skal have kendskab til færdighedstræningen, så elever/studerende understøttes i at bruge det lærte i praksis.

Eksempler på åbne spørgsmål

*Hvad er det,
der udfordrer dig
i situationen?*

*Hvad tror du,
din kollega tænker
om denne situation?*

*Hvordan tror du,
denne situation ser ud fra
borgerens perspektiv?*

*Sig lidt mere
om det*

*Hvad fungerede
godt for dig?*

Hvad siger vejledningen om det?

*Hvilken viden
baserer du det på?*

*Hvad kunne være det mest
optimale i situationen?*

*Hvad er dit næste skridt for
at blive god til dette?*

*Hvilken form for viden
manglede du?*

Drejebog til færdighedstræning

Her kan du finde emner, som kan være relevante for dig. Hvert emne er beskrevet i en drejebog, hvor du kan se forslag til, hvordan du kan strukturere din færdighedstræning.

Om drejebogen:

- Du kan justere i sværhedsgraden, afhængig af hvem du skal undervise
- Til hvert emne kan du se færdighedstræningens formål, læringsmål, udstyr, forberedelse af elever/studerende, fremgangsmåde og spørgsmål til elever/studerende
- Du kan se, hvilke materialer og remedier I kan bruge.

På de næste sider finder du tre eksempler sammen med en tom skabelon til en drejebog, så du selv kan udvikle færdighedstræning.

HUSK! Drejebogen er ment som et forslag. Du kan justere, udvælge, ændre og tilpasse færdighedstræningen efter læringssituationen.

Færdighedstræning

Emne: TOBS	
Formål	At få træning i og viden om, hvornår og hvordan vi udfører en TOBS-måling.
Læringsmål Hvad skal elever/studerende kunne og vide, når de har deltaget?	Elever/studerende skal kunne: • Beskrive indikation for at måle TOBS • Fortælle, hvad bogstaverne TOBS står for • Demonstrere måling og dokumentation af TOBS • Beskrive, hvad den aktuelle TOBS medfører af handlinger • Diskutere og reflektere over målte værdier i forhold til tidligere og til borgerens situation.
Udstyr	• TOBS-skema med tidligere værdier påført • TOBS-instruks • BT-apparat, termometer m.m. • Case Birthe.
Forberedelse af elever/studerende	Henvi til VAR-instruks om TOBS, relevant teori, læringstemaer fra oplæringskatalogerne eller semesterbeskrivelser. Forbered elever/studerende på, at de skal måle på hinanden.
Fremgangsmåde	Giv elever/studerende casen med Birthe. Herefter skal elever/studerende: • Redegøre for, hvorfor de skal måle en TOBS på Birthe • Demonstrere, hvordan de udfører en TOBS-måling • Måle og udregne en TOBS-værdi = 4 ved at bruge TOBS-skema • Beskrive, hvilke handlinger de aktuelle målinger og TOBS-værdier fører med sig.
Spørgsmål til elever/studerende	Forbered, hvilke spørgsmål du kan stille elever/studerende, så I kommer omkring de besluttede læringsmål. Husk at bruge både lukkede og åbne spørgsmål, og sørg for at stille spørgsmål, der: • Inviterer til refleksion • Får alle ind i dialogen. Husk, at det er dig, der stiller spørgsmål med det formål, at det er elever/studerende, der skal tale mest.

Færdighedstræning

Emne: Kompressionsforbinding	
Formål	At få træning i og viden om, hvornår og hvordan vi anlægger kompressionsforbinding.
Læringsmål Hvad skal elever/studerende kunne og vide, når de har deltaget?	Elever/studerende skal kunne: • Beskrive indikation for at anlægge kompressionsforbinding • Gøre sig overvejelser og reflektere før, under og efter forbindingsanlæggelse • Demonstrere anlæggelse af forbinding • Vise den korrekte arbejdsstilling ved anlæggelse.
Udstyr	• Kompressionsbind • VAR-instruks
Forberedelse af elever/studerende	Henvis til VAR-instruks om kompressionsforbinding, relevant teori, læringstemaer fra oplæringskatalogerne eller semesterbeskrivelser. Forbered elever/studerende på, at de skal øve sig på hinandens ben.
Fremgangsmåde	Elever/studerende skal: • Redegøre for, hvorfor de skal anlægge kompressionsforbinding • Demonstrere, hvordan de anlægger kompressionsforbinding (overvej, om du skal vise det først) • Beskrive og begrunde, hvilke overvejelser de gør sig, når de anlægger forbindingen • Diskutere korrekt arbejdsstilling under anlæggelse.
Spørgsmål til elever/studerende	Forbered, hvilke spørgsmål du kan stille elever og studerende, så I kommer omkring de besluttede læringsmål. Husk at bruge både lukkede og åbne spørgsmål, og sørg for at stille spørgsmål der: • Inviterer til refleksion • Får alle ind i dialogen. Husk, at det er dig, der stiller spørgsmål med det formål, at det er elever/studerende, der skal tale mest.

Færdighedstræning

Emne: ISBAR	
Formål	At få træning i og viden om, hvornår og hvordan vi bruger ISBAR til kommunikation om borgere.
Læringsmål Hvad skal elever/studerende kunne og vide, når de har deltaget?	Elever/studerende skal kunne: • Beskrive indikation for ISBAR • Fortælle, hvad bogstaverne i ISBAR står for • Demonstrere, hvordan de bruger ISBAR og at afsende og modtage • Diskutere og reflektere over, i hvilke situationer de kan bruge ISBAR, og hvilken betydning det kan have for patientsikkerheden.
Udstyr	• ISBAR-blokke og evt. telefon • Case med Kirsten • VAR-instruks.
Forberedelse af elever/studerende	Henvis til VAR-instruks om ISBAR, relevant teori, læringstemaer fra oplæringskatalogerne eller semester-beskrivelser.
Fremgangsmåde	Giv elever/studerende casen med Kirsten. Herefter skal elever/studerende: • Redegøre for, hvorfor de bruger ISBAR i denne case • Diskutere, hvilke oplysninger der hører til hvor i en ISBAR • Formulere, hvad de vil sige under hvert bogstav • Demonstrere, hvordan de afsender og modtager en ISBAR, fx ved hjælp af rollespil • Beskrive og begrunde, hvilke overvejelser de gør sig, når de kommunikerer ved hjælp af ISBAR • Reflektere over, hvilken værdi ISBAR havde i denne konkrete situation.
Spørgsmål til elever/studerende	Forbered, hvilke spørgsmål du kan stille elever/studerende, så I kommer omkring de besluttede læringsmål. Husk at bruge både lukkede og åbne spørgsmål, og sørg for at stille spørgsmål, der: • Inviterer til refleksion • Får alle ind i dialogen. Husk, at det er dig, der stiller spørgsmål med det formål, at det er elever/studerende, der skal tale mest.

Case: TOBS

Din borger Birthe:

- Er 82 år
- Bor alene i eget hjem
- Er for nylig blevet enke
- Er selvhjulpen
- Har nedsat syn
- Er gangbesværet
- Modtager ugentlige omsorgsbesøg.

Du kommer på besøg hos Birthe i dag kl. 10, og hun ligger stadig i sin seng. Birthe fortæller, at hun har ondt i maven, og det gør ondt, når hun skal tisse. Hun har ikke været oppe endnu og har hverken fået morgenmad eller drikke.

Hun føler sig sløj og har mest lyst til at blive i sengen i dag.

Birthes TOBS-værdier er:

- Vågen og relevant, som vanligt
- RF 24
- P 92
- BT 130/70
- TP 38.1
- (SAT 93 %)

Case: ISBAR

Din borger Kirsten:

- Er 87 år
- Bor alene i eget hjem
- Er selvhjulp
- Har nedsat syn
- Er gangbesværet og har slidgigt i begge knæ
- Bruger rollator
- Får blodfortyndende medicin på grund af atrieflimren (rytmeforstyrrelse)
- Modtager hjælp til at komme i bad

Du låser dig ind i lejligheden, hvor du finder Kirsten siddende på gulvet. Hun fortæller, at hun mistede balancen og har siddet der nogen tid. Hun har ingen smerter/har ikke slået sig, men kan ikke komme op ved egen eller din hjælp. Du oplever, at Kirsten er, som hun plejer, men du kan se et lille hudafskrab i hendes pande.

Kirstens værdier er:

- Vågen og relevant
- RF 18
- Puls 88
- BT 140/80
- TP 36.8
- (SAT 97 %)
- TOBS = 0
- (SAT 97 %)

Du skal ringe til en kollega for at få hjælp
– brug ISBAR.

Drejebog - skabelon med hjælpetekst

Emne: Skriv en overskrift om emnet	
Formål	Beskriv formålet med færdighedstræningen, fx at få træning i og viden om hvornår og hvordan.
Læringsmål Hvad skal elever/studerende kunne og vide, når de har deltaget?	Beskriv i punktform, hvilket udbytte elever/studerende skal opnå ved færdighedstræningen. Husk at bruge en taksonomi svarende til det niveau, som du kan forvente, at elever/studerende skal kunne. Fx skal de kunne beskrive, forklare, demonstrere osv
Udstyr	Alt det, du skal bruge, for at de kan træne og øve. Husk at bruge realistiske og virkelighedstro remedier. Det kunne fx være instrukser, CURA, forbindinger, skemaer, måleudstyr, forflytningsudstyr, simulationsdukker m.m.
Forberedelse af elever/studerende	Identificér, om der er instrukser, litteratur, film, podcast, e-læring, som elever/studerende skal læse/se/lytte til inden træningen. Forbered elever/studerende, hvis de skal øve sig på hinanden.
Fremgangsmåde	Beskriv i punktform, hvad du som vejleder skal være opmærksom på, og hvad du forventer, at elever/studerende skal gøre. Det kan være, de skal redegøre, beskrive eller demonstrere noget.
Spørgsmål til elever/studerende	Forbered, hvilke spørgsmål du kan stille elever/studerende, så I kommer omkring de besluttede læringsmål. Husk at bruge både lukkede og åbne spørgsmål, og sørg for at stille spørgsmål, der: • Inviterer til refleksion • Får alle ind i dialogen. Husk, at det er dig, der stiller spørgsmål med det formål, at det er elever/studerende, der skal tale mest.

Drejbog: Tom skabelon

Emne: Skriv en overskrift om emnet	
Formål	
Læringsmål Hvad skal elever/studerende kunne og vide, når de har deltaget?	
Udstyr	
Forberedelse af elever/studerende	
Fremgangsmåde	
Spørgsmål til elever/studerende	

